

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 05-03-2025

Mødedato Onsdag d. 05. marts 2025 kl. 13:00

Mødested Konferencelokale 1, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Orientering om status for Regionspsykiatrien Randers #.....	3
Forebyggelse af tvang i Psykiatrien #.....	5
Orientering om etablering af kliniske forskningsforsøg vedrørende traumbaseret behandling i Psyk	7
Orientering om status på omlægning af sengeafsnit til dagpladser i Børne- og Ungdomspsykiatrisk .	9
Godkendelse af samarbejdsaftale mellem Psykiatrien og Det Grønlandske Sundhedsvæsen.....	11
Kvartalsvis status på overbelægning i voksenpsykiatrien og ventetid i børne- og ungdomspsykiatrie	12
Kommunikationsindsats til borgere om pludselig opstået sygdom og skade.....	14
Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #.....	16
Gensidig orientering #.....	17
Dialogmøde med det regionale dialogforum på psykiatriområdet og Psykiatriens Patient- og Pårøre	18
Underskriftsark #.....	20

Punkt 1: Orientering om status for Regionspsykiatrien Randers

1-31-72-979-24

Resume

Psykiatri- og socialudvalget får en status på sagen i Regionspsykiatrien Randers. Status omhandler tre spor: 1) et spor om arbejdet med den faglige kvalitet, 2) et spor om genopbygning af kapacitet og styrkelse af arbejdsmiljø og 3) et spor om organisatorisk og ledelsesmæssig læring af sagen. Arbejdet med gennemgang af patientforløb behandles i et særskilt punkt på dagsordenen.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at status for sagen om Regionspsykiatrien Randers, herunder plan for genopbygning af Regionspsykiatrien Randers, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og Socialudvalget fik den 5. februar forelagt en langsigtet plan for genopbygning af Regionspsykiatrien Randers.

Udvalget fik på samme møde en status for sagen i øvrigt med afsæt i de aftalte tre spor:

1. Arbejdet med den faglige kvalitet i Regionspsykiatrien Randers, herunder opfølgning på det løbende arbejde med gennemgang af patientforløb mv.
2. Genopbygning af de berørte afsnit i Regionspsykiatrien Randers, herunder reetablering af de midlertidigt lukkede senge. I dette spor gøres også status for genetablering af et godt arbejdsmiljø, både i de berørte afsnit og den samlede afdeling.
3. Ledelsesmæssig og organisatorisk læring af sagen. I dette spor lægges der op til et todelt fokus i form af et fokus på, hvad sagen giver anledning til af læringspunkter i Regionspsykiatrien Randers og i Psykiatrien generelt, for at sikre at der fremover er mulighed for at reagere rettidigt og relevant på eventuelle advarselssignaler.

Der er vedlagt en status på de tre spor med fokus på spor 2 om genopbygning af de berørte afsnit, idet arbejdet med gennemgang af patientforløb behandles i et særskilt punkt. Der er derudover vedlagt en status på de forskellige tiltag i plan for genopbygning af Regionspsykiatrien Randers. På mødet suppleres status mundtligt, såfremt der er yderligere nyt i sagen.

Det skal bemærkes, at arbejdet med gennemgang af patientforløb behandles i et særskilt punkt på tillægsdagsordenen.

Lægefaglig direktør Jakob Paludan deltager under punktet, bl.a. med henblik på at give en status på arbejdet med spor 3 om den ledelsesmæssige og organisatoriske læring af sagen.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog status for sagen om Regionspsykiatrien Randers, herunder plan for genopbygning af Regionspsykiatrien Randers, til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

Psykiatri- og socialudvalget fik den 5. februar forelagt en langsigtet plan for genopbygning af Regionspsykiatrien Randers.

Psykiatri- og socialudvalget fik den 8. januar 2025 en status på sagen, herunder en status på overvejelser om den fremtidige tilgang til gennemgang af patientjournaler.

Psykiatri- og socialudvalget godkendte den 4. december 2024 forslag til ramme for opfølgning på sagen.

Psykiatri- og socialudvalget fik den 6. november 2024 en orientering om status på sagen i Regionspsykiatrien Randers. Udvalget anmodede administrationen om at udarbejde forslag til konkret opfølgning på redegørelsen, herunder fremadrettede læringspunkter til et kommende møde.

Bilag

Aktuel status for sag vedrørende Regionspsykiatrien Randers

Langsigtet plan for Regionspsykiatrien Randers, inkl. status

Punkt 2: Forebyggelse af tvang i Psykiatrien

1-31-72-23-25

Resume

I forlængelse af den nye partnerskabsaftale om nedbringelse af tvang i psykiatrien gives en status på anvendelsen af tvang i psykiatrien, og der orienteres om det videre arbejde med nedbringelse af tvang. Herunder om den konkrete prioritering af midler til nedbringelse af tvang, som tidligere er udmøntet til Psykiatrien. Der vil fremadrettet være en særlig opmærksomhed på såkaldte fokuspatienter, som er patienter, der udsættes for mindst ti tvangsforanstaltninger om året.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orienteringen om Psykiatriens arbejde med at forebygge tvang tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Tvang er en indgribende oplevelse for hver eneste patient, der bliver udsat for det. Derfor arbejder Region Midtjylland målrettet på at forebygge og nedbringe anvendelsen af tvang i psykiatrien. Samtidigt kan tvang være nødvendigt for at drage omsorg for et menneske i situationer, hvor patienten er til fare for sig selv eller sine omgivelser.

Den 2. april 2024 indgik Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Danske Regioner og KL en ny partnerskabsaftale om at nedbringe anvendelse af tvang i psykiatrien. Målet er at reducere brugen af bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang med 30 % frem mod 2030. Psykiatri- og socialudvalget er tidligere orienteret om den nye partnerskabsaftale.

Psykiatrien har i 2024 etableret en ny Task Force for Forebyggelse af Tvang. Task forcens formål er at komme med forslag til fælles psykiatriske tiltag til forebyggelse af tvang og dele viden om forebyggelsesarbejdet. Alle afdelinger er repræsenteret i task forcen, som ledes af afdelingsledelsen for Regionspsykiatrien Horsens.

I det følgende gives en status på anvendelsen af tvang i Psykiatrien. Derefter præsenteres de tiltag, der implementeres på baggrund af drøftelserne i Task Force for Forebyggelse af tvang, herunder hvordan de midler, der tidligere er udmøntet til Psykiatrien, konkret prioriteres.

Status på tvang i Psykiatrien

Status på den nye målsætning om at reducere brugen af bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang med 30 % frem mod 2030 fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Status på målsætningen om at reducere brugen af bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang med 30 % frem mod 2030.

	Antal tvangsforanstaltninger	Antal unikke patienter
Baseline (gennemsnit af 2021-2023)	4.675	573
Status 2024	5.123	621
Mål 2030 (- 30 % i forhold til baseline)	3.272	Følges

Erfaringen er, at et mindre antal indlagte patienter bliver udsat for en stor andel af tvangsforanstaltningerne i Psykiatrien. I 2024 blev 5.288 patienter indlagt i Psykiatrien i Region Midtjylland.

I 2024 blev 18 patienter udsat for mindst 50 foranstaltninger (bælte, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang). De 18 patienter blev udsat for i alt 1.745 foranstaltninger, svarende til 34 % af alle tvangsforanstaltninger i Psykiatrien.

I 2024 blev 113 patienter udsat for mindst ti tvangsforanstaltninger hver. De 113 patienter blev udsat for 74 % af alle påbegyndte bælte, fastholdelser og akut beroligende medicin med tvang. Disse patienter står også for en stor del af den stigning, der jf. tabel 1 skete i forhold til baseline i 2024. Blandt disse 113 patienter steg tvangen således fra 3.365 foranstaltninger i 2023 til 3.769 foranstaltninger i 2024, svarende til 404 foranstaltninger.

Psykiatrien anvender fremadrettet begrebet "fokuspatienter" om patienter, der udsættes for mindst ti tvangsforanstaltninger på årsbasis. Der er behov for særlige indsatser for fokuspatienterne og for opmærksomhed på patienter, som er i risiko for at blive fokuspatienter, med henblik på at forebygge tvang. Samtidig vil der være opmærksomhed på, at varigheden af bæltefikseringer og fastholdelser ikke stiger.

Indsatser til forebyggelse af tvang

De følgende indsatser, der iværksættes på baggrund af anbefalinger fra Task Force for Forebyggelse af Tvang, bygger videre på det arbejde, der blev igangsat i regi af den tidligere samarbejdsaftale om nedbringelse af tvang. Task Forcen har taget afsæt i analyser af data fra Region Midtjylland, de evidensbaserede "seks kernestrategier til forebyggelse af tvang" og et studiebesøg i Region Sjælland med henblik på læring af erfaringer på selvskadeområdet.

Som en del af 10-årsplanen for psykiatrien og mental sundhed modtager Psykiatrien 3,5 mio. kr. i 2024, 3,6 mio. kr. i 2025 og 3,8 mio. kr. i 2026 og frem til forebyggelse af tvang. I 2024 er midlerne fordelt til afdelingerne til arbejdet med lokale handleplaner til forebyggelse af tvang.

I det følgende redegøres kort for indsatserne og fordelingen af midlerne mellem indsatser. Indsatserne vedrører både voksenpsykiatrien og børne- og ungdomspsykiatrien.

Styrkelse af selvskadeområdet (0,8 mio. kr. varigt)

Svær selvskade er en af de primære årsager til anvendelse af tvang i forhold til fokuspatienter. Der oprettes en fælles psykiatrisk tovholderfunktion på selvskadeområdet med ansvar for at udvikle og implementere en fælles faglig tilgang til behandling af selvskade, en fælles model for kompetenceudvikling i behandling af selvskade samt organisering af supervision lokalt i afdelingerne.

Kliniske tovholdere for forebyggelse af tvang og fokuspatienter i alle almenpsykiatriske afdelinger (2,4 mio. kr. varigt)

I hver afdeling oprettes en tovholderfunktion for forebyggelse af tvang med ansvar for at sikre et overblik over afdelingens fokuspatienter og risikopatienter, understøtte arbejds gange for sammenhængende patientforløb internt og tværsektorielt, sikre systematik og kvalitet i læring efter tvang samt understøtte indsatserne under afdelingens handleplan til forebyggelse af tvang.

Fælles model for læring efter tvang (0,15 mio. kr. årligt til toårigt projekt)

Læring af tvangshændelser er afgørende for forebyggelse af nye tvangsepisoder. Afdelingerne afholder allerede reviews og eftersamtaler efter bæltefikseringer, hvor den enkelte hændelse analyseres og det vurderes, om tvangen kunne være undgået og forebygges fremadrettet. Der oprettes en toårig projektstilling med ansvar for at udvikle en fælles model for læring efter tvang og undervise de lokale tovholdere for forebyggelse af tvang.

Lederuddannelse i ledelse af forebyggelse af tvang for funktionsledere (0,15 mio. kr. varigt)

Ledelse spiller en central rolle i arbejdet med forebyggelse af tvang, men er en kompleks opgave. Der udvikles et lederkursus for ledelse af forebyggelse af tvang.

Drift af Task Force for Forebyggelse af Tvang (0,1 mio. kr. varigt)

Der afsættes faste midler til drift af task forcen, herunder til studieture og fælles temadage.

Buffer (0,2 mio. kr. i 2026 og 0,35 mio. kr. fra 2027)

Der resterer en buffer, som ikke er øremærket til konkrete indsatser. Disse midler anvendes i tæt dialog med psykiatriens Task Force for Forebyggelse af Tvang til at understøtte fælles og lokale projekter og prøvehandling i afdelingerne.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om Psykiatriens arbejde med at forebygge tvang til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

På mødet den 11. juni 2024 blev psykiatri- og socialudvalget orienteret om status på tvang i psykiatrien, herunder om den nye partnerskabsaftale mellem Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Danske Regioner og KL.

På mødet den 29. maj 2024 blev regionsrådet orienteret om "Aftale mellem regeringen, Danske Regioner og KL om udmøntning, implementering og opfølgning på Aftale om en 10-årsplan for psykiatrien og mental sundhed (2022) og Aftale om en bedre psykiatri (2023)" og Psykiatriens foreløbige overvejelser om udmøntningen. Regionsrådet godkendte, at Psykiatrien i Region Midtjylland kan disponere i overensstemmelse med, at Region Midtjylland modtager midlerne fra udmøntningsaftalen i forbindelse med midtvejsreguleringen af bloktilskuddet for 2024, og at disse midler derefter udmøntes til Psykiatrien, og at implementeringen af de konkrete initiativer fra udmøntningsaftalen løbende forelægges til politisk behandling.

Midlerne blev udmøntet til Psykiatrien på mødet i regionsrådet den 21. august 2024.

Punkt 3: Orientering om etablering af kliniske forskningsforsøg vedrørende traumbaseret behandling i Psykiatrien

1-31-72-23-25

Resume

I henhold til psykiatriplanen og Budgetforliget for 2025 skal der igangsættes projekter vedrørende traumbaseret behandling. Der orienteres om, at der i første omgang iværksættes to 3-årige kliniske forskningsprojekter målrettet henholdsvis patienter med spiseforstyrrelser og patienter med tilbagevendende depression. Når projekterne er afsluttet, tages stilling til implementering af indsatsen og igangsættelse af yderligere forskningsprojekter.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orienteringen om etablering af kliniske forskningsforsøg vedrørende traumbaseret behandling i Psykiatrien tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog i december 2023 en ny psykiatriplan for Region Midtjylland, hvor det fremgår, at et vigtigt udviklingsområde på tværs af Psykiatrien er en styrkelse af viden om udredning og behandling af traumer.

Af budgetforliget for 2025 fremgår det i forlængelse heraf, at "en stor del af de patienter, der behandles i psykiatrien, har psykiske traumer. Det er i en række forsøg påvist, at man ved at behandle en patients traume kan opnå en bedring, også i forhold til den primære psykiske lidelse. Psykiatrien i Region Midtjylland er ved at afklare, hvordan man kan anvende denne nye tilgang hensigtsmæssigt. Forligspartierne ønsker, at Psykiatrien skal prioritere 3 mio. kr. af psykiatriens demografimidler til at understøtte projekter vedr. traumbaseret behandling."

Psykiatrien i Region Midtjylland har nedsat en styregruppe og en klinisk arbejdsgruppe, der har udarbejdet et fagligt koncept for etablering af kliniske forskningsforsøg til ny traumebehandling. Det faglige koncept er vedlagt til orientering.

Der etableres indledningsvist to nye kliniske forskningsprojekter målrettet traumebehandling til henholdsvis patienter med spiseforstyrrelser og patienter med tilbagevendende depression. Forskningsprojekterne vil involvere patienter ned til 15 år, hvilket vurderes særligt relevant i forhold til patienter med spiseforstyrrelser. Der involveres endvidere patienter, der ikke i dag modtager traumebehandling.

Forskningsprojekterne etableres i Regionspsykiatrien Midt, Afdeling for Depression og Angst og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Der er tale om egentlige treårige kliniske forskningsforsøg med kontrolgrupper, for at man kan vurdere potentielle effekter til gavn for fremtidig traumebehandling.

Der rekrutteres en intern forskningsmedarbejder til indsatserne.

I første omgang udmøntes de 3 mio. kr. til følgende indsatser:

- Tværgående: 1 forskningssygeplejerske, kompetenceudvikling og ansøgning til De Videnskabetiske Medicinske Komiteer (0,75 mio. kr.)
- Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling: 0,5 psykolog til at varetage behandling af patienter under 18 år (0,33 mio. kr.)
- Regionspsykiatrien Midt: 1 psykolog til behandling af unipolare patienter samt patienter med spiseforstyrrelse + sekretærydelser (0,8 mio. kr.)
- Afdeling for Depression og Angst: 1,5 psykologer til behandling af unipolare patienter samt patienter med spiseforstyrrelser + sekretærydelser (1,13 mio. kr.)

Det forventes, at der i afdelingerne tilknyttes allerede ansatte psykologer til de nye opgaver, og at der derved skal rekrutteres psykologer til at varetage andre opgaver målrettet primært PTSD og/eller angstpatienter.

Når de treårige forsøg er afsluttet, tages stilling til implementering og etablering af nye forskningsindsatser med andre målgrupper.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om etablering af kliniske forskningsforsøg vedrørende traumbaseret behandling i Psykiatrien tages til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

På mødet den 7. august 2024 blev psykiatri- og socialudvalget orienteret om traumbaseret behandling i Psykiatrien.

Bilag

Psykiatriens faglige koncept for ny traumebehandling

Punkt 4: Orientering om status på omlægning af sengeafsnit til dagpladser i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Viborg

1-31-72-23-25

Resume

I januar 2025 trådte omlægningen af et sengeafsnit til et dagafsnit i kraft i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. Der orienteres om status på det nye dagafsnit. Omlægningen er overordnet gået som planlagt, og der er positive tilbagemeldinger fra patienter og pårørende.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på det nye dagafsnit i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Viborg, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede i marts 2024 at omlægge det børne- og ungdomspsykiatriske sengeafsnit i Viborg til dagspladser for at nedbringe ventelisterne.

Dagafsnittet slog dørene op den 2. januar 2025. Dagafsnittet havde derfor kun været åbent i tre uger ved udarbejdelsen af det vedlagte statusnotat.

Alle medarbejdere i det tidligere Sengeafsnit 5 valgte at flytte med over i det nye dagafsnit og har været inddraget i arbejdet med at blive klar til åbningen. Omlægningen er overordnet set gået som planlagt, men da afsnittet kun har været åbent i ganske kort tid, og da der er tale om en ny type tilbud, er der fortsat områder, der kræver opmærksomhed. Det gælder blandt andet tilpasning til arbejds gange, udnyttelse af de fysiske rammer, kommunikation samt planlægning og fleksibilitet.

Dagafsnittet har fået meget positive tilbagemeldinger fra både patienter og pårørende. Patienter og pårørende fremhæver, at de oplever en god atmosfære i dagafsnittet og føler sig mødt med imødekommenhed og venlighed. Personalet er generelt glade for at arbejde i afsnittet, selvom opstarten har været udfordrende, blandt andet fordi der fra starten har været stor efterspørgsel efter dagafsnittet.

Hensigten med at omlægge sengeafsnittet var blandt andet at nedbringe ventelisterne i børne- og ungdomspsykiatrien. Det er for tidligt at vurdere effekten af omlægningen, og det kan også være vanskeligt at isolere effekten af daghospitalet fra effekten af de øvrige indsatser, der er iværksat. Psykiatri- og socialudvalget følger udviklingen via kvartalsvise opfølgninger på udviklingen i ventetiden til udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien og de indsatser, der er sat i gang.

Der er vedlagt et datanotat, der viser aktiviteten i daghospitalet og belægningen i sengeafsnittene i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling.

Psykiatri- og socialudvalget vil inden sommerferien få forelagt en evaluering af dagafsnittet.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om status på det nye dagafsnit i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Viborg, til efterretning.

Rose-Marie Møllerup var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Psykiatri- og socialudvalget blev den 9. oktober 2024 orienteret om det faglige koncept for daghospitalet i Viborg. Udvalget aftalte en ny status i marts 2025.

Psykiatri- og socialudvalget fik den 11. september 2024 en mundtlig orientering om status på omlægning fra sengepladser til daghospitalet i børne- og ungdomspsykiatrien.

Regionsrådet besluttede den 20. marts 2024 at omlægge det børne- og ungdomspsykiatriske sengeafsnit i Viborg til dagspladser. Regionsrådet besluttede samtidig, at psykiatri- og socialudvalget løbende skal orienteres om status for processen, og psykiatri- og socialudvalget forelægges en evaluering af omlægningen i 2. halvår 2025.

Bilag

Status på dagafsnit i Viborg

Data for dagafsnit og sengeafsnit i Viborg

Punkt 5: Godkendelse af samarbejdsaftale mellem Psykiatrien og Det Grønlandske Sundhedsvæsen

1-31-72-23-25

Resume

Psykiatrien i Region Midtjylland har en aftale med Det Grønlandske Sundhedsvæsen om at modtage patienter på et dedikeret sengeafsnit i retspsykiatrien i Aarhus. Det Grønlandske Sundhedsvæsen ønsker at udvide det dedikerede sengeafsnit fra 16 til 17 senge. Det kræver en fornyet samarbejdsaftale, som skal godkendes af regionsrådet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at samarbejdsaftalen mellem Det Grønlandske Sundhedsvæsen og Psykiatrien i Region Midtjylland godkendes.

Sagsfremstilling

Psykiatrien i Region Midtjylland har en aftale med Det Grønlandske Sundhedsvæsen om at modtage patienter over 15 år, der bor i Grønland, og som udover at have en psykiatrisk diagnose enten er sigtet for noget strafbart, er dømt for noget strafbart eller har brug for behandling i et nyt miljø, men ikke er sigtet eller dømt. Der er i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien et retspsykiatrisk sengeafsnit, der er dedikeret til patienter fra Grønland.

Det Grønlandske Sundhedsvæsen har udtrykt ønske om at udvide det dedikerede sengeafsnit med én seng fra 16 til 17 senge.

Der er indhentet tilbud på ombygningen, som samlet forventes at koste 1,5 mio. kr. Udvalg for bæredygtighed, teknologi og anlæg behandler på sit møde den 5. marts 2025 sagen "Psykiatrien: Etablering af sengestue i retspsykiatrisk sengeafsnit" om bevilling til projektet. Udgifter til udvidelsen og den løbende drift afholdes af Det Grønlandske Sundhedsvæsen.

I forbindelse med udvidelsen af sengeafsnittet vil funktionsledelsen øge normeringen på afsnittet fra en normering på 5/5/3 (dag/aften/nat) til en normering på 6/6/3,5. Stigningen finansieres af de øgede indtægter fra den 17. seng.

Udvidelsen fra 16 til 17 normerede senge kræver imidlertid, at der udarbejdes en ny samarbejdsaftale mellem Det Grønlandske Sundhedsvæsen og Psykiatrien i Region Midtjylland. Den vedhæftede samarbejdsaftale adskiller sig primært fra den tidligere aftale ved, at der i aftalen er tilføjet en seng mere, hvorfor taksterne har ændret sig. Derudover er der foretaget mindre præciseringer i forhold til patientmålgruppe og forhold omkring udskrivning af patienter.

Det indstilles, at den vedlagte opdaterede samarbejdsaftale godkendes. Samarbejdsaftalen vil blive underskrevet af hospitalsledelsen for Psykiatrien i Region Midtjylland.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at samarbejdsaftalen mellem Det Grønlandske Sundhedsvæsen og Psykiatrien i Region Midtjylland godkendes.

Rose-Marie Mollerup var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Samarbejdsaftale mellem Det Grønlandske Sundhedsvæsen og Psykiatrien i Region Midtjylland

Punkt 6: Kvartalsvis status på overbelægning i voksenpsykiatrien og ventetid i børne- og ungdomspsykiatrien

1-31-72-23-25

Resume

Der orienteres om status på belægningsituationen i den almene voksenpsykiatri og de indsatser, der er igangsat for at nedbringe overbelægningen. Der orienteres endvidere om ventetiden til udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien og de indsatser, der er igangsat for at øge kapaciteten på dette område.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- at orientering om status på arbejdet med at nedbringe overbelægningen i den almene voksenpsykiatri tages til efterretning,
- at orientering om status på arbejdet med at nedbringe ventetiden til udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien tages til efterretning, og
- at det politiske fokus på området fastholdes med kvartalsvise opfølgninger.

Sagsfremstilling

Inden for Psykiatrien i Region Midtjylland har regionsrådet udpeget to områder med alvorlige kapacitetsudfordringer, der særligt er fokus på: sengekapaaciteten i voksenpsykiatrien og ventetiden på udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien. Psykiatri- og socialudvalget følger kvartalsvist op på de to alvorlige kapacitetsudfordringer inden for udvalgets område.

Der redegøres nedenfor kort for belægningsituationen i den almene voksenpsykiatri og for status på de igangsatte indsatser, som udvalget tidligere er blevet orienteret om. Der redegøres endvidere for ventetiden til udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien og de indsatser, der er igangsat for at øge kapaciteten, og som udvalget løbende har været inddraget i. Begge dele uddybes i de vedlagte notater.

Psykiatri- og socialudvalget vil på mødet den 4. juni 2025 få den næste status på arbejdet.

Belægningsituationen i almen voksenpsykiatri

Som det fremgår af tabel 2 i det vedlagte bilag "status på belægningsituationen i almen voksenpsykiatri", har de almenpsykiatriske afdelinger været præget af overbelægning i 2024. Belægningen varierer mellem 88,4 % i Regionspsykiatrien Horsens i december 2024 og op til 108 % i Regionspsykiatrien Horsens i april og juni 2024, men ligger ofte tæt på eller over 100 %.

Igangsatte initiativer i almen voksenpsykiatri

Overbelægningen opstår, da behovet for behandling under indlæggelse overstiger den normerede sengekapaacitet. Overbelægningen kan dermed reduceres ved 1) at styrke sengekapaaciteten, herunder øge antallet af normerede senge i psykiatrien og/eller anvende kapaciteten bedre, eller 2) at reducere antallet af indlagte patienter. I det vedlagte notat gives en kort status på de igangsatte indsatser for henholdsvis at styrke den fysiske sengekapaacitet og reducere antallet af indlagte patienter. I det følgende redegøres for status på de indsatser, hvor der er nyt i forhold til den seneste status i september 2024.

Retningslinje vedrørende overbelægning/kapacitetskonferencer

Psykiatrien har igangsat et arbejde med at skabe et bedre flow på tværs af de psykiatriske afdelinger og dermed anvende kapaciteten bedre. Der er pr. 6. januar 2025 igangsat en prøvehandling med kapacitetskonferencer, hvor flowkoordinatorerne på tværs af afdelingerne mødes dagligt på hverdage. Der er udarbejdet en retningslinje, der skal understøtte dette.

I Aarhus Universitetshospital Psykiatrien er der ultimo 2024 nedsat en tværfaglig arbejdsgruppe, der arbejder med indsatser, der kan reducere overbelægningen.

Samarbejde med bosteder

Det regionale socialområde og Psykiatrien har udarbejdet en samarbejdsaftale, der sætter rammerne for udarbejdelse af lokale samarbejdsaftaler mellem de psykiatriske afdelinger og socialområdets botilbud med henblik på at sikre sammenhængende og fagligt koordinerede forløb og dermed reducere antallet af indlagte patienter. I løbet af efteråret 2024 er der udarbejdet 13 lokale samarbejdsaftaler mellem specialområder på socialområdet og afdelinger i psykiatrien. Yderligere 3 samarbejdsaftaler forventes udarbejdet inden sommerferien 2025.

Regionspsykiatrien Gødstrup har indgået aftale om samarbejdet med bosteder med kommunerne i Gødstrupklyngen. Desuden er botilbudsteams under implementering i psykiatrien i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens faglige ramme for botilbudsteams. Disse skal fremover indgå i samarbejdet med alle bosteder uanset om de er kommunale, private eller regionale.

Ventetider til udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien

Som det fremgår af tabel 1 i det vedlagte bilag "Status på ventetider i børne- og ungdomspsykiatrien", har børne- og ungdomspsykiatrien store udfordringer med at overholde udredningsretten. Andelen af udredningsforløb, der afsluttes inden for 30 dage, lå i perioden i oktober-december 2024 mellem 5 % og 9 %. Den gennemsnitlige ventetid til behandling efter endt udredning, der fremgår af tabel 2 i bilaget, har siden maj 2024 ligget mellem 19 og 30 dage.

Fremadrettet vil direktionen følge arbejdet med at nedbringe ventetiden til udredning og behandling endnu tættere. Direktionen og Psykiatriens hospitalsledelse vil mødes månedligt for at drøfte overholdelsen af udredningsretten og behandlingsgarantien samt udviklingen i de igangsatte initiativer, der skal nedbringe ventetiden.

Igangsatte initiativer i børne- og ungdomspsykiatrien

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling er udfordret i forhold til udredning og behandling af patienterne, blandt andet som følge af et stigende antal henvisninger og et stigende antal patienter i udrednings- og behandlingsforløb.

Ventetiden kan reduceres ved 1) at styrke kapaciteten, herunder øge kapaciteten gennem ansættelse af mere personale, og/eller anvende kapaciteten på en mere hensigtsmæssig måde eller 2) at reducere antallet af henvisninger. I det følgende redegøres for status på de indsatser, hvor der er nyt i forhold til den seneste status i december 2024.

Omlægning af sengeafsnit til daghospital

Det børne- og ungdomspsykiatriske sengeafsnit i Viborg blev omlagt til dagpladser pr. 1. januar 2025 med henblik på at nedbringe ventetiden gennem en mere hensigtsmæssig anvendelse af kapaciteten. Udvalget får en status på dagpladserne som en selvstændig sag på mødet den 5. marts 2025.

Etablering af "Det virtuelle hospital"

Hensigten med "Det virtuelle hospital" er primært at styrke kapaciteten. Et patientforløb på det virtuelle hospital vil bestå af en kombination af fremmøde, virtuelle møder med behandleren og let adgang til digitale råd, vejledning og selvhjælp. Psykiatriens hospitalsledelse forventer at igangsætte den konkrete planlægningsproces i begyndelsen af 2025 i tæt samarbejde med afdelingsledelsen i børne- og ungdomspsykiatrien.

Understøttelse af det lettilgængelige behandlingstilbud i kommunerne til børn og unge med psykisk mistrivsel

Det er nationalt besluttet, at der skal etableres et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge med psykisk mistrivsel og symptomer på psykisk lidelse. Dette kan bidrage til at reducere antallet af henvisninger. Der er udarbejdet en midtjysk samarbejdsmodel for fælles implementering af det kommunale behandlingstilbud, som alle 19 kommuner i Region Midtjylland har tilsluttet sig. Alle 19 kommuner har endvidere tilsluttet sig STIME (Styrket Tværsektoriel Indsats for børn og unges Mentale sundhed), der er en ramme for et forpligtende partnerskab, hvor kommunerne kan behandle børn og unge tæt på deres hverdag med afsæt i velafprøvede behandlingsmanualer, inden de udvikler svær mistrivsel.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling støtter op med kompetenceudvikling, supervision, sparring og undervisning. Der er i Region Midtjylland prioriteret 2,4 mio. kr. til understøttelse af det kommunale behandlingstilbud. Midlerne bliver brugt til implementering af STIME i Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling. Der er ansat 3 STIME-psykologer og en psykologfaglig leder af STIME i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling. De er klar til at undervise kommunale STIME-behandlere fra slutningen af marts og de første manualbaserede indsatser startes op i kommunerne lige efter sommerferien 2025.

Beslutning

Sagen blev udsat.

Rose-Marie Mollerup var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Status på belægningssituationen januar 2025

Status på ventetid i BUA januar 2025

Punkt 7: Kommunikationsindsats til borgere om pludselig opstået sygdom og skade

1-11-80-1-24

Resume

Regionsrådet har på mødet den 29. maj 2024 godkendt en samlet kommunikationsindsats til borgere vedrørende akut sygdom og skade. Her blev det besluttet, at kommunikationsindsatsen for at nedbringe unødvendige opkald skulle afvente undersøgelser af opkald til Lægevagten for at afdække omfang og årsager til ikke nødvendige opkald.

Undersøgelserne viste, at langt de fleste opkald til Lægevagten er relevante og nødvendige. En mindre del af opkaldene vurderes til at være mindre relevante, men der er ikke en entydig målgruppe eller årsag. Anbefalingen er derfor at fastholde en løbende og målrettet kommunikationsindsats rettet mod regionens borgere med udgangspunkt i undersøgelsernes resultater.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at en målrettet og løbende kommunikationsindsats i relevante medier for at få færre unødvendige opkald og for at informere borgerne om, hvornår og hvorhen de skal ringe ved pludselig opstået sygdom og skade, godkendes.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Hospitalsudvalget
Udvalg for nære sundhedstilbud
Psykiatri- og socialudvalget

Baggrund

I forbindelse med Lægevagtaftalen, den langsigtede plan for det præhospitale område samt opstart af Lægevagten Natberedskab blev der aftalt en kommunikationsindsats, dels for at betrygge borgerne i forbindelse med overgangen til Lægevagten Natberedskab, og dels for at nedbringe ikke nødvendige opkald til henholdsvis Lægevagten, Lægevagten Natberedskab og 1-1-2.

På den baggrund blev der i foråret 2024 lavet en kampagne for at skabe tryghed i forbindelse med opstart af Lægevagten Natberedskab, og i september 2024 blev der holdt åbent hus-arrangementer i Ringkøbing, Lemvig og Grenaa for at vise de nye paramedicinerbiler frem og invitere borgerne ind i de lokale sundhedshuse for at betrygge dem i, at der fortsat er et godt akut beredskab i de berørte områder.

I forhold til en kommunikationsindsats for at nedbringe antallet af ikke nødvendige opkald blev det besluttet at afvente de undersøgelser, der blev lavet i forbindelse med et 'frontlinjeprojekt' for at afdække omfang og årsager til ikke nødvendige opkald til Lægevagten.

Undersøgelse af kontaktårsager og motiver for brug af Lægevagten

Undersøgelserne i frontlinjeprojektet blev gennemført i første halvår 2024, og resultaterne blev præsenteret for udvalg for nære sundhedstilbud på mødet den 3. december 2024. Undersøgelsens resultater fremgår af vedlagte bilag.

Undersøgelserne viser, at 39 % af borgerne i Region Midtjylland er i kontakt med Lægevagten mindst en gang om året. Det understreger, at det ikke er en mindre gruppe, men et bredt udsnit af befolkningen, der gør brug af Lægevagten. En betydelig del af opkaldene handler om børn og unge under 14 år. Her drejer det sig ofte om feber, mens andre aldersgrupper ofte ringer om smerter og skader. Langt de fleste opkald til Lægevagten er relevante og nødvendige, men i 13 % af tilfældene er det vurderingen, at problemerne kunne håndteres på en anden måde end i Lægevagten. Det drejer sig blandt andet om tilfælde af smerter og ubehag, der vurderes til at kunne vente, til egen læge åbner den efterfølgende hverdag.

Opkald til Lægevagten Natberedskab

I forbindelse med opstart af Lægevagten Natberedskab var der en bekymring for mange unødvendige opkald. Regionsrådet fik i december 2024 en statusorientering om Lægevagten Natberedskab efter de første otte måneders drift, der viser, at andelen af patienter, som enten afsluttes til egenomsorg, henvises til egen læge næste hverdag eller Lægevagten den følgende dag, ligger på samme niveau, som PLO's lægevagt om natten gjorde, og der er en hensigtsmæssig visitering, så der ikke sendes flere patienter ind på akuthospitalerne.

Anbefalinger til borgerrettet kommunikationsindsats

Undersøgelserne og statusorienteringen danner baggrund for anbefalinger til en borgerrettet kommunikationsindsats. Begge dele viser en forholdsvis hensigtsmæssig brug af både Lægevagten og Lægevagtens Natberedskab.

I forhold til kommunikationsindsatser og kampagner viser undersøgelserne, at der ikke er ét entydigt indsatsområde og én målgruppe, som vil kunne mindske antallet af unødvendige opkald, men at der er behov for forskellige indsatsområder rettet mod flere målgrupper. Samtidig viser erfaringer fra kampagner, at en korterevarende kampagne ofte har en god effekt på antal opkald, men kun i kampagneperioden og kort tid derefter.

Anbefalingen er derfor en løbende og målrettet indsats om opkald til Lægevagten, Lægevagtens Natberedskab og 1-1-2. Der skal laves en kommunikationsindsats for færre unødvendige opkald og for at gøre borgerne klogere på, hvornår og hvorhen de skal ringe ved pludselig opstået sygdom og skade. Indsatsen skal blandt andet ske på sociale medier, i ugeaviser, på websiden og fx nye telefonsvarerbeskeder.

Emnerne kan fx være unødvendige opkald, bekymringsopkald, mange opkald mellem kl. 16 og 18, opkald om recepter, mange opkald om skader og opkald fra målgruppen 0-29-årige. Eksempler på kommunikationsindsatser kan være målrettet kommunikation til småbørnsforældre i perioder med feber og virus med rådgivning om, hvornår det er nødvendigt at kontakte lægen – og hvornår man kan se tiden an. Det kan også være information op til ferieperioder om at huske at forny sin recept, mens et tredje eksempel er, at borgerne gøres opmærksomme på, at egen læge kan kontaktes mellem kl. 8 og 16 alle hverdage ved pludselig opstået eller forværret sygdom og ved skader.

Denne målrettede kommunikationsindsats foregår allerede i dag, blandt andet på de sociale medier og i borgernyhedsbrevet "Din guide til sundhed", men med undersøgelsesresultater bliver det muligt at gøre kommunikationen mere målrettet de konkrete udfordringer og målgrupper.

Administrationen vil i samarbejde med Præhospitalet og Lægevagten/PLO lave en løbende kommunikationsindsats og udvikle nye og relevante kommunikationsprodukter. Eksempler på dette kan være små film, vejledninger på hjemmesiden, artikler til ugeaviser og opslag på de sociale medier. Indsatsen vil kunne rummes inden for det eksisterende budget.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at en målrettet og løbende kommunikationsindsats i relevante medier for at få færre unødvendige opkald og for at informere borgerne om, hvornår og hvorhen de skal ringe hen ved pludselig opstået sygdom og skade, godkendes.

Psykiatri- og socialudvalget noterede sig, at der sideløbende er igangsat projekter, der blandt andet har fokus på direkte kommunikation med borgere i sårbare og marginaliserede positioner, der kontakter Præhospitalet.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 29. maj 2024 en kommunikationsindsats for ændring i det Præhospitale beredskab og tog den videre plan for kommunikationsindsatsen vedrørende akut sygdom og skade til efterretning.

Regionsrådet godkendte den 24. januar 2024 en samlet kommunikationsindsats til borgerne ved akut sygdom og skade.

Bilag

Kontaktårsager og motiver til brug af Lægevagten

Punkt 8: Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #

1-00-1-25

Resume

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg drøftes.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har aftalt, at udvalget som et fast punkt på udvalgets dagsorden drøfter relevante emner på møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg samt drøfter eventuelle emner, som ønskes taget op i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Der var senest møde i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg den 28. februar 2025. Det næste møde er den 24. april 2025.

Man kan læse dagsordener og referater fra møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg her: regioner.dk/om-os/om-danske-regioner/politisk-organisation/psykiatri-og-socialudvalget/

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Rose-Marie Mollerup var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 9: Gensidig orientering #

1-00-1-25

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget er vedlagt.

Beslutning

Der var ingen emner til gensidig orientering.

Rose-Marie Mollerup var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget 2025

Punkt 10: Dialogmøde med det regionale dialogforum på psykiatriområdet og Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel # (kl. 15.15)

1-00-1-25

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har inviteret medlemmerne af Region Midtjyllands dialogforum på psykiatriområdet og Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel til et dialogmøde.

Det overordnede tema for dialogmødet er peer-medarbejdere i psykiatrien.

På mødet vil der være dialog ved mindre borde mellem medlemmerne af psykiatri- og socialudvalget og medlemmerne af dialogforum og panelet. Programmet fremgår nedenfor.

Program for dialogmødet

Kl. 15.15-15.20	Velkomst og præsentationsrunde v. Else Søjmark, formand for psykiatri- og socialudvalget
Kl. 15.20-15.30	Introduktion til dialogmødets tema om peer-medarbejdere i psykiatrien v. sygeplejefaglig direktør Jannie Falk Bjerregaard
Kl. 15.30-16.00	Dialog ved mindre borde
Kl. 16.00-16.15	Pause
Kl. 16.15-16.45	Fortsat dialog ved mindre borde
Kl. 16.45-16.55	Kort opsamling i plenum
Kl. 16.55-17.00	Afrunding v. formandskabet for psykiatri- og socialudvalget.

Om dialogforum på psykiatriområdet

Dialogforum er nedsat af regionsrådet som et debatskabende forum, der medvirker til en styrkelse af dialogen og samskabelsen mellem brugere, pårørende og organisationer og det administrative og politiske system i Region Midtjylland. Region Midtjyllands dialogforum for psykiatriområdet drøfter og udtaler sig om indholdet og udførelsen af den regionale virksomhed indenfor psykiatriområdet.

Dialogforummet har konkret til formål at bidrage til at styrke opgavevaretagelsen i psykiatrien i Region Midtjylland til gavn for de borgere, der benytter den regionale psykiatri, samt skabe gode rammer for samarbejdet med pårørende.

Region Midtjyllands dialogforum på psykiatriområdet består af tolv medlemmer: Fem medlemmer fra relevante foreninger, tre medlemmer fra Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel samt fire regionsrådsmedlemmer. Regionsrådet har udpeget nedenstående medlemmer til dialogforum i indeværende valgperiode.

Fra foreningerne:

- Vinni Kjærgaard Jørgensen (Landsforeningen Autisme), næstformand
- Leif Gjørtz Christensen (SIND Midtjylland)
- Mette Olesen (Bedre Psykiatri)
- Tom Jul Pedersen (LAP Midtjylland)
- Nina Rasmussen (ADHD-foreningen)
- Sofie Salles Lyng (Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel)
- Signe Skou Nautrup (Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel)
- Anne Louise Rasmussen (Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel)

Fra regionsrådet:

- Else Kayser, formand
- Else Søjmark
- Mette Guldborg
- Steen Jakobsen

Kommissoriet for dialogforum på psykiatriområdet er vedlagt. Man kan desuden læse mere om dialogforum her: [Dialogforum på psykiatriområdet - Region Midtjylland](#)

Om Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel

Panelet er etableret af Psykiatrien i Region Midtjylland. Det består af ti patienter, fem pårørende samt Psykiatriens sygeplejefaglige direktør. Panelet sekretariatsbetjenes af Psykiatristaben.

Panelets rolle er at bidrage med patient og pårørendeperspektiver på udviklingsarbejdet og indsatser på tværs af Psykiatrien. Panelets medlemmer udvælges ud fra forskellige parametre, som skal sikre spredning geografisk, på uddannelsesniveau, køn, alder og diagnose.

Panelet består p.t. af følgende personer:

- Liesanth Yde Nirmalarajan
- Mette Egelund Olsen
- Anne-Sofie Fogsgaard
- Simone-Christina Simonsen
- Simone Hammer
- Sofie Salles Lyng
- Signe Skou Nautrup
- Anne Louise Rasmussen
- Nønne Franciska Riis Nygaard
- Tine Aaen Mortensen
- Martin Dahl
- Morten Berring Jørgensen
- Camilla Thomsen
- Bente Lyng Hannestad
- Frederikke Hjorth

Man kan læse mere om panelet her: [Psykiatriens patient- og pårørendepanel - Psykiatrien i Region Midtjylland - til fagpersoner](#)

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget havde et dialogmøde med Psykiatriens Patient- og Pårørendepanel samt Region Midtjyllands dialogforum på psykiatriområdet. Temaet for dialogmødet var udbredelse af peer-medarbejdere i Psykiatrien i Region Midtjylland.

Rose-Marie Møller og Anne Marie Søe Nørgaard var forhindrede i at deltage i dialogmødet.

Punkt 11: Underskriftsark #

1-00-1-25

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt.

Rose-Marie Møllerup forlod mødet kl. 14.45 efter behandlingen af punkt 3.

Anne Marie Søe Nørgaard forlod mødet kl. 15.00 efter behandlingen af punkt 9.

Punkt 1 på tillægsdagsordenen blev behandlet efter punkt 1 på den åbne dagsorden.

Mødet blev hævet kl. 17.00.